

לעשות רצונך אלוקי חפצתי

בטחון שבועי

אור חדש על מתיקות דרך "ויגבה לבו בדרכי השם" במשנת נובהרדוק מהגה"צ רבי יהודה מאנדרל שליט"א מעיה"ת לייקווד יצ"ו

פרשת וארתחנן תשפ"ו

וזכרת את ד' אלקיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל (יהיב לך עצה למקני נכסין - תרגום)

נאמר (תהלים י ד) אין אלהים כל מזמור תיו והם תלויים באמצעים בני חילוף ובי תקוות אכזב תועבת נפשם של הנביאים והצדיקים כמו שאמר דוד (שם לא ז) שנאתי השמרים הבלי שוא ואני אל ה' בטחתי והם קרובים למדרגת הכופרים אלא שכפירתם נסתרת ואיננה מתגלית בדבר שפתיים ובפרהסייה והלא יודע אתה את אזהרת התורה מכגון זה (דברים ח יא) השמר לך פן תשכח את ה' אלהיך וכו' פן תאכל וכו' ורם לבבך ושכחת וכו' ואמרת בלבבך כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה וזכרת את ה' אלהיך כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל ועל כגון זה הזהירו הנביאים (תהלים קמו ג) אל תבטחו בנדיבים בבן אדם שאין לו תשועה. עכ"ל.

סיפור נפלא לחזק ענין זה. אני מכיר אברך (מאמריקה) שחלה במחלה קשה. הרופאים אמרו שאין מה לעשות לרפואתו. אבל יכולים להביא לו כדור (tablet) שאם יקח אותו כל לילה הוא ירגיש טוב לעוד יום. אבל אם לא יקח אותו הוא יהיה "קאפוט" (שבר כלי/גמור). הוא היה לוקח הכדור כל ערב. אבל לפני שלקחו, הוא שינן לעצמו שוב ושוב - "לא הכדור מרפא אותי זה רק אתה השי"ת שאתה הוא הרופא האמיתי", והוא אמר את זה לעצמו שוב ושוב באופן חזק מאוד עד שזה נכנס לו היטיב. ואז הוא לקח את התרופה.

הננו מעתיקים יסודות מדברי הספר "המספיק לעובדי ד' מרבי אברהם בן הרמב"ם בשער הבטחון וז": "ואמיתות הבטחון היא שיהא הבוטח נותן בטחונו ואמונתו בכל הענינים בה' יתעלה ולא בשום אמצעי מן האמצעים הרגילים אם חלה ורפא לו עליו לדעת בלבו ומחשבתו ומצפוניו שהתרופה לא הועילתהו אלא במאמרו יתעלה ככתוב (דברים לב לט) מחצתי ואני ארפא והסדר הרפואי המי זיק לא יזיקנו אלא ברצות הבורא ואמר יתעלה בענין הנרצח (שמות כא יד) ואשר לא צדה והאלהים אינה לידו ואם עסק במסחר ועשה עסקים ומכר וקנה יודע הוא ומכיר כי לא יבואנו רווח מן הפעולות הללו אלא בגזירתו יתעלה כמו שאמר בתורתו (דברים ח יח) כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל שתרגם אונק' לוס ארי הוא יהיב לך עצה למקני נכסין, ואם קרהו אסון הריהו יודע שנתחייב הדבר במחשבתו יתעלה כדרך שאיים על המורדים בו (שם כח לח) זרע רב תוציא השדה ומעט תאסף וכיוצא בזה. מי שתראהו בוטח בה' יתעלה מן השפה ולחוץ ויאמר שה' הוא המפרנס והמרורי שש המחייב והממית המוחץ והמרפא אבל בסתר לבו תולה הוא את בטחונו ברכישת נכסים רק במאמציו ובהשתדלותו ולעת מחלה רק בתרופות הרופאים ובענין התנגדותו לאוייב רק בכוחו של בשר ודם והם הם הרשעים שעליהם

היסוד ששמע המשגיח רבי נתן וואכט' פויגעל זצ"ל בביקורו אצל הרחפץ חיים (מתוך הספר הנפלא 'לקט רשימות' ענייני תפילה, עמוד קכ"ה)

המשגיח זצ"ל היה פעם אחת בלבד אצל מרן הרחפץ חיים זיע"א, ותמיד היה מספר ששמע ממנו יסוד גדול ונורא: "אליין" "אליין" (לבד, לבד), איך האדם צריך לעשות את כל ה'עשה טוב' מעצמו, ולא לחקות (נאך מאכ'ן) אחרים, וגם לא להיות תלוי באחרים. והיה חוזר בניגון על המילים 'אליין' 'אליין', בהטעמה מיוחדת, כמו ששמע אותם מהרחפץ חיים. היו עם המשגיח עוד שני בחורים - שניהם נהרגו במלחמה - וזה חיזק אצל המשגיח ההרגשה שהח"ח נתכוון בעיקר אליו. באותו מעמד היה רק שתי כסאות בבית (הח"ח היה אז במקום נופש), והח"ח לא הסכים לדבר עד שישבו כולם, ולכן הושיב את המשגיח אתו על אותה ספה (COUCH) קטנה. [המשגיח אמר ע"ז "אנשים צעירים אינם יודעים להעריך את מה שיש להם! בזמנו, לא הערכת את מה שישבתי ליד הח"ח, רק שנים אח"כ]. הוסיף המשגיח: הייתי אצל הח"ח פעם אחת בחי, ורציתי לשמוע ממנו איזה חידוש גדול - הרי הח"ח היה יהודי שהרעיש את כל העולם! אבל מה שמעתי ממנו? - "אליין שטייגען, אליין ארבעטען, אליין דאווענען, אליין האר-עווען" (לבד להתעלות, לבד לעבוד, לבד להתפלל, לבד להתייגע). במשך שעה הח"ח דיבר רק על ענין זה, לעשות הכל לבד, שיהיה עצמיות! לא לחקות את כולם. אנשים יש להם חולשה, לעשות הכל כמו שאחרים עושים, (נאך-מאכען) בלי שום עצמיות. זה עבודה גדולה שצריך להרגיל

אחרי תקופה הוא נסע לארץ ישראל לשבוע. אבל כשהיה כבר בתוך המ-טוס (עראפלאן airplane) הוא נזכר ששכח את הכדורים בבית! לא היתה לו אפשרות לחזור, ולכן הוא התחזק בבטחון שהשי"ת ישמור עליו. השבוע בארץ ישראל עבר עליו בשלום והוא הרגיש טוב! וכשחזר לבית הוא זרק את הכדורים לפח האשפה! זהו ההנהגה המיוחדת שמקבל מי שסומך על השי"ת ולא ברפואות! נזכור את דברי החוה"ל: "אין התועלת והנזק מהברואים, כי אם מהבורא!"

שיחור מהרב שליט"א

אברך הגיע אלי שהיה לו בביתו מכשול חמור. הוא חזר בתשובה, אבל אעפ"כ, זמן ממושך אח"כ, מאז כל שנה בקיץ שרצים ורמשים, והילדים סובלים מהם מאוד, ומעקיצותיהם וכו'.

בוודאי צריך לחזור בתשובה. אבל יש תשובה ויש נערוו'ן (דאגה מיותרת). כשהייתי בישיבתו של רבינו גרשון ליכמן מידי שנה בקיץ, היו אומרים לי שבנובהרדוק חינוכו מאוד נגד נערוו'ן. לא סבלו שם נערוו'ן-זה בכלל לא עבודת השם, זה עבודת יצה"ר!!

אתה חושב שאתה גדול ויר"ש, הנרות בליל שבת מתכבים לך כל שבוע, ואתה בטוח שמשהו קרה ומתחיל לפחד וכו'...

זה לא טוב. צריך לעסוק בתשובה, ואח"כ מיד לבטוח בד' ולשכוח מכל הסימנים. אדרבה, בעיקבות התשובה תבין, שהדבר שעורר אותך לחזור בתשובה כבר הועיל, ומעתה התשובה שלך יועיל לך לברכה והצלחה, עוד יותר ממקודם! גרמתי לרבתי נחת, כשאמרתי להם שאצלי כשא' מנרות שבת מתכבים, זה דוקא סימן טוב אצלי!

וכך אמרתי שאותה משפחה שהיה להם את השרצים, תבטלו את כל הענין! תשכחו מזה. זהו! חזרתם בתשובה ומעתה אל תפחדו מהשרצים! רבותי, באותו יום שאמרתי להם דברים אלו הכל נעלם! חייבים ללמוד לבטל דברים כאלה. הרי חרדת אדם יתן מוקש, וכתב ה"בית הלוי" במא' מר הביטחון שלו - שהחרדה גורמת למוקש שלא היה צריך להיות!

וכך היה מעורר הח"ח זצ"ל לעסוק בבטחון, בפרט בנוגע לחבלי משיח. בודאי צריך ללמוד דף גמרא, אבל הביטחון הוא גורם עצום להצלחה ולהניצל מכל רע, זוהי העצה לתקופה שלנו. כשקרה משהו כמו ענין השי-רצים, צריך לקיים "תמים תהיה עם ד' אלוקיך"! תחזור בתשובה מיד ואח"כ תבטל לגמרי את כל הפחדים והכוחות. בסיפור הנ"ל של השר-צים, עשיתי צחוק מכל הענין, כי זה מה שלמדתי בנובהרדוק לבטל כל כח אחר חוץ מהשי"ת. והרי חזרתי בתשובה כפי יכולתי, מעתה יש לי לבטוח בד' שהכל יתהפך לטובה גמורה. אל תעשה חשבונות וניחושים וכו' שזה בגלל זה. זה לא משנה - רק תחזור בתשובה ותשכח מהכל כנ"ל ובודאי אל תישבר כלל ח"ו, רק תלמד קצת מוסר והכל יהיה בסדר.

אנשים חושבים, הרי אני 'פרומער', למה אני צריך ללמד מוסר?! אבל האמת אינו כן, אלא כל אחד הלומד מוסר, המוסר נכנס לתוך העצמות. ורק עם מוסר אפשר להגיע ליר"ש, אבל מוסר עם געשמאק, לא בכבי-דות. כשהייתי בחור הלכתי לרבי אביגדור מילר זצ"ל ושאלתי אותו איך להתחזק במוסר והוא אמר לי לקחת חוה"ל כל לילה עד שאני מתחבר

את עצמנו, לא להסתכל אל השני, לא להתחשב עם השני, רק אליין, לבד לבד. כל מה שעושים, להרגיש 'אני עושה! אני! נושא אחריות למעשים שלי'. שהאדם "עצמו" יתעלה, שירגיש ש"הוא" התקדם, לא כיון שכולם לומדים גם הוא לומד, רק לבד! צריך ללמוד מעצמו, ולהתפלל לבד, צריך שהלימוד של האדם יהיה עצמיות שלו, אייגענע תורה אייג-ענע תפילה, וזה לא דבר קל!

"חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי, למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב" מה היה הכח שלהם, עצמיות! כל מה שעשו זה היה אייגענע, לא חיקוי (נאך געמאכט) "אחד היה אברהם" (יחזקאל לג, כד). אחד, לבד, בעצמו! יעקב נאמר עליו "ויותר יעקב לבדו" עצמיות, אף אחד לא עזר לו, זה כח האבות, ללכת לבד אליין בדרך הישר.

געשמאק פרטי בעבודה

בן אדם שעושה מעצמו אפילו דבר קטן ביותר! כבר זוכה לברכות משמים, אבל אנשים לא חושבים על זה כלל וכלל. צעק המשגיח בקול גדול, שהרעיד את הבית מדרש, "אליין שטייגען" "אליין ארבעטן", תלמד מעצמך! תתפלל מעצ-מך! לבד! תעבוד את בורא עולם אליין! כשהולכים עם כולם הכל נאבד, אין הרגש פרטי בעבודה, אין געשמאק פרטי! זה גרוע שלא עושים לבד.

החזן אומר אשרי, וכולם אומרים אשרי. לא צריך להיות ככה! נותנים לאדם שכל! דעת! והכרה! והוא יכול וצריך, להגיע ל-הכל, לבד. לבקש מבורא עולם לבד, זה היסוד של הכל! כשמגיע ר"ה ויוהכ"פ מתחילים לחשוב קצת לבד, ורק יחידים, אבל לא כולם. זה טרגדיה של הדור! הכל חיקוי, הכל נאך געמאכט, נאך געטאנצט! (עושים אחרי כולם, רוקדים אחרי כולם!).

מה אתם עושים לבד

החפץ חיים לא אמר שום חידושים, רק רצה לשמוע "מה אתם עושים לבד"! אתם באים לבקש ברכות ותפילות, מה אתם עושים לבד? ולא יכלנו להראות לו כלום! תפלה אחת לבד "אייגענע", יכולה להפוך את האדם לגמרי. כולם התפ-לאו מה החפץ חיים רוצה מאתנו, שהוא צועק עלינו אליין אליין, כשהתבגרתי, התחלתי להבין טענתו, 'מה באים אלי לבקש, אפשר לבד!' אם היינו באים לד', עם בקשה אחת מעצמנו אליין... היה הכל אחרת.

עוד אמר החפץ חיים, בעולם הזה, מי שיש לו אבא עשיר, זה עוזר לו, והוא יוכל לירש ממנו את כספו, אבל בעולם האמת, מי שיש לו אבא עשיר וגדול, לא יועיל לבנו, כמו שאמרנו, ברא מזכה אבא, ואין האב מזכה את בנו (עי' סנהדרין קד). שמה, צריך לבד! שיהיה מעצמך! מה באים אלי לבקש בר-כות, הרי אני עצמי גברא ערטילאי, כל אחד יכול לגשת לבדו, ולבקש הכל מבורא עולם! עכ"ד המשגיח זצ"ל.

למוסר. מוסר זהו הכנעה, מי שלא ראה את רבינו גרשון ליבמן לומד מוסר - לא ראה שמחה מימיו! עם ניגון, עם תפילות כמה שאפשר, אתה רואה עי"ז חסרונותיך, ואתה לומד שאתה יכול לתקן! זוהי השמחה הגדולה ביותר ששייך!

יסוד בבטחון

למה עדיף שקר חיובי? - רברי השפת אמת

הרב שליט"א חוזר בלי הרף על דברי רבי אביגדור מילר זצ"ל: "עדיף שקר חיובי מאמת שלילי". יש לציין לדברי השפת אמת מטות תרל"ב, וז"ל: וצריך שלא יעלה על הדעת שכשאינו מבורר אצלו כראוי האמת, התאספות הרצון [היינו מה שמתאמץ להתגבר על יצרו או לעבוד את ד' כראוי] יהי נקרא שקר ח"ו. כי אינו כן. שיש בכל איש ישראל רצון אמת בלתי לד' לבדו. ולזאת מי שמייגע עצמו לבוא לנקודה האמיתית, אף בדמיונות, הוא אמת לאמיתו, כי בעוה"ז, דשיקרא צריך להיות ע"י דרך זה שהרגל נעשה טבע עד שמגיע אל האמת, עכלה"ט. נמצא, שכשאתה מדבר על המעלות של עצמך או של אחרים, אף אם אתה מרגיש שאתה מגזים, הרי לפי האמת שורש המעלות ודאי נמצאים, ואדרבה, בלי שתאמר אותם לא תכיר בהם ולא תוכל להוציא אותם מן הכח אל הפועל, ודוקא ע"י הדיבורים הם מגיעים ללמעשה. וכן בענין העתיד, הרי באמת השי"ת כולו טוב ורוצה להיטיב, ואם אתה מדבר על עתיד חיובי, אתה מחזק את בטחונך בד', וגם הרי ברית כרותה לשפתיים [כמבואר במו"ק י"ח שמשום שאמר אברהם אבינו ונשתחוה ונשובה אליכם בלשון רבים, זה היה סיבה שגם יצחק יחזור חי מהע" קידה], וגם אם אינך מאמין במה שאתה מדבר, כח הדיבור חזק מאד. משא"כ אם אתה מדבר שלילי, גם אם זה נראה לך יותר אמיתי, בודאי לא תגיע לבטחון ואדרבה, ח"ו ברית כרותה... מעכשיו נבין כוונת רבי אביגדור מילר "שקר חיובי עדיף מאמת שלילי!!!!"

נובהרדוק - זיכוי הרבים:

- **בנובהרדוק** חינוכו לדאוג לכלל. כדי לעשות כן אתה חייב לסלק כל "ענוה פסולה" שחוזר ואומר לך כל הזמן שאינך יכול להצליח. אתה גם חייב להתגבר על הדאגה הישנה - "כסף מנלן". הגר"מ פיינשטיין זצ"ל היה תמיד מעודד אנשים לפתוח מוסדות והיה מבטיח שהקב"ה יביא את הכסף.
- **רבינו גרשון** שמע שההשכלה מתפשטת והורסת משפחות בצפון אפריקה. הוא נסע לשם, והלך מכפר לכפר - במקומות שאין אפילו כבישים נורמליים - על חמור! ודפק על דלתות לבקש שישלחו את הבנים שלהם לשיבה בצרפת! שום דבר אינו יכול לעצור נובהרדוק! ובאמת היה לו הצלחה מעל המשוער ויצאו מיישבתו הרבה ת"ח חשובים וגבורים בתיקון המדות בלי פחדים וחולשות!
- **הרב שרגא פייבל מנדלוביץ** זצ"ל (מבוני עולם התורה באמריקה וראש ישיבת תורה ודעת) היה מסתובב ביום כיפור בבתי ישראל לבקש מיהודים לשלוח בניהם לשיבה. הוא הרגיש שאז הלבבות פתוחים יותר והוא עצמו התפלל ביחידות.
- **אינך חייב להיות** נובהרדוקער כדי לקבל בזיונות לשם שמים! והקב"ה משלם שכרו. לאחר פטירתו גופו נשאר שלם!!!
- **רבי נתן וואכטפויגעל** זצ"ל היה אומר לאברכים לשאוף לקבל פני משיח צדקינו בעז"ה כ"בונ"י תורה - לא רק כ"בני" תורה! אנשים אלו היו למעלה מן הטבע - עם הקב"ה ובלי דאגות. הם לא חשבו אם הם ראויים או יכולים או לא. כך גדלו לעשות כל מיני מסירות נפש עבור זיכוי הרבים. רוב האנשים עסוקים כל הזמן לחשוב שהם לא יכולים, או שזה מאוחר כבר או זה

סיפור: בנובהרדוק לימדו: לכבר את

השני אף אם אינו בדרגה שלך!

רבינו גרשון זצ"ל פעם הלך לאסוף כסף אצל איזה גביר, עבור ישיבתו. האיש התחיל לצעוק לו שאין ענין לתרום כסף לבטלנים היושבים באפס מעש בשיבה!! הוא נותן רק כדי לקדם אנשים להיות עו"ד ורופאים. תוך כדי שצעק, הוא גם דחף את רבי גרשון החוצה!!

רבי גרשון שאל אותו אם יוכל להיכנס רק כדי לספר לו סיפור, וכך סיפר: באמצע המלחמה, הוא הלך ברחוב עם כמה תלמידים מהישיבה (שהקים בגטו מתחת לאפס של הנאצים ימ"ש), הוא שם לב לאיזה זקן מורעב מאוד, שהתחנן למישהוא לתת לו קצת אוכל. ההוא החזיק בידו שתי מנות אוכל והזקן ביקש ממנו קצת. הוא סירב לתת לו כלום בטוענו "כל אחד צריך לדאוג לעצמו" הזקן נפל ומת במקום! רבינו עם הבחורים שלו, השתדל מה שהיה אפשר באותם מצבים נוראים לתת לו קבורה מכובדת. בגמר הסיפור הפטיר רבי גרשון לאותו גביר: בשיבה שלנו אנחנו מגדלים אנשים שאכפת להם מאחרים!

האיש התחיל לצעוק: "אתה יודע מי היה אותו האיש שלא רצה לתת אוכל? זה היה אני!!" הוא היה מאוד מבויש, והוא החליט לתת סכום הגון לרבינו!

בטחון בדרך נובהרדוק

לא מתאים לי."

- צורת מהלך מחשבתך קובע את חיך, אם אתה מכניס לראשך שאתה יכול, ואתה חולם על דברים גדולים, יום אחד יום לתקופה ארוכה, אז פתאום דברים גדולים יתחילו לקרות. הרב גלינסקי אמר שלפעמים צריך הרבה זמן של מחשבות גדולות עד שמוכנים לפעול. החובות הלבבות כותב (שער הבטחון פרק ד' בפירוש החלק השישי) שזיכוי הרבים הוא הדבר הגדול ביותר ושוה יותר ממדרגות נשגבות!
- הפוניבז'ער רב זצ"ל ייחס את כל קיום חלומותיו הענקיים לבנות את הישיבה וכל המוסדות - לתקופה הקצרה (חצי שנה) ששהה בנובהרדוק! והגר"י אברמסקי זצ"ל אמר עליו שהיה בו את הרוח של הסבא מנובהרדוק!
*בגמר המלחמה (תש"ה) הג'וינט הגיעו לברגן בלזן למחנה, היו צריכים רב לפסוק שאלות בפרט בענייני עגונות. שמעו על רבינו גרשון שהוא רב חשוב, אבל הוא ענה להם שאינו רב "אבל אני בונה ישיבות"! הוא עדיין היה בבגדי האסירים, והדבר היחיד שחשב עליו היה זיכוי הרבים, וכל החיות שלו היה מלעזור לאחרים. רוב האנשים האחרים חיפשו מיד זוג ע"מ להתחיל חיים חדשים לאחר שנותר האימה של חיי טירוף הדעת תחת ידם של הנאצים האדורים ימ"ש. אבל לא רבינו גרשון. הרב יענקל'ע גלינסקי זצ"ל אמר עליו שלא היה לו "זיך" (ה"אני" שלו לא היה קיים). אנשים כאלה תמיד מאושרים כי לא חסר להם כלום!
*הג'וינט מצאו בנין בתוך המחנה ונתנו לו כסף להתחיל ישיבה ומיד התחיל רבינו לאסוף בחורים שבורים כדי להתחיל ישיבה. באותם ימים הוא למד המון מוסר איך שהאדם המאושר הוא מי שחי בשביל כבוד שמים, ולא בשביל הכבוד שלו!
*אנשים רצו לאכול. רבינו אמר להם: "תבואו לישיבה ויהיה לכם אוכל" אנשים הצטרפו, עד שהיה בסים לישיבה ולאחר תקופה, הישיבה עברה למקום אחר. העניות היתה נוראה אבל החינוך הנובהרדוקאי עמדה להם להחזיק את אש התורה בבעירה גדולה.
*תלמיד מאותם ימים סיפר לי שפעם לא היה אוכל כל היום. רבינו אמר: "אני בוטח בד' שיהיה ארוחת ערב יוצאת מן הכלל. הם היו בכפר נדח קטן, באותו ערב הגיע משאית (truck) באופן פתאומי, הוא היה בדרך להביא אוכל לאיזה חיידר, ותעו בדרך עד שהגיעו לכפר ועכשיו לא ידעו מה לעשות עם האוכל והישיבה יכולה לקבלו!! כולם קבלו ארוחה דשנה בדיוק כמו שרבינו גרשון אמר!
החובות הלבבות כותב (שער הבטחון פרק ד' בפירוש החלק השישי) שזיכוי הרבים הוא הדבר הגדול ביותר ושוה יותר ממדרגות נשגבות!
*הפוניבז'ער רב זצ"ל ייחס את כל קיום חלומותיו הענקיים לבנות את הישיבה וכל המוסדות - לתקופה הקצרה (חצי שנה) ששהה בנובהרדוק!
והגר"י אברמסקי זצ"ל אמר עליו שהיה בו את הרוח של הסבא מנובהרדוק!

מוסר מועיל עד למאוד

לפיכך כל אחד ואחד חייב לומר 'בשבילי נברא העולם'!!! (סנהדרין לו. ע"ש). - לשנן ביישוב הדעת וניגון שקט. הפך בה והפך בה, דכולה בה!!

בה הדיבורים החיוביים

סיפורי בטחון שבועי

א' ממזכי הרבים הגדולים של בטחון שבועי שליט"א סיפר: הייתי באסיפת הורים, והרב'ה אמר לי שהיה אצל א' מהילדים ירידה גדולה, חזרתי הביתה והסתפקתי אם לספר לילד את כל האמת או לא. נזכרתי במה שהרב מנדל שליט"א אומר שלדיבורים יש הרבה כח. החלטתי שאני אומר לו רק את הדברים הטובים האמיתיים שהרב'ה אמר. ואמרתי לו "כיון שהרב'ה אמר לי כאלה דברים טובים, תוכל לקנות משהו טוב!" אמרתי לרב'ה מה שעשיתי. ובקשתי שאם יראה שינוי שיודיע עלי. עברו רק 3 או 4 ימים והרבה הודיע שהיה שינוי עצום לטובה! כשהילד יודע שהוא טוב, הוא רוצה להשקיע!
יום אחד, המשגיח צלצל שצריך עצה מה לעשות עם אחד הילדים. אמרתי לו שהרב'ה יכתוב לי כל יום פתק איך הוא היה באותו יום. ביום הראשון קבלתי פתק שהוא השתולל וקם באמצע הכיתה. לא התייחסתי, יום השני. פתק שהוא התנהג יפה (כנראה שהוא עצמו הבין שכדאי לו להביא פתק יפה!) הלכתי אתו לקנות משהו טוב. לא עבר הרבה זמן וברוך השם הוא התחיל לקבל 100% בכל מבחן!! ילדה אחרת לא התנהגה יפה. חשבתי לקחת אותה לטיול, ולדבר איתה. אח"כ, בס"ד עלה לי רעיון - לקחתי פעולה קטנה טובה שהיא עשתה והגדלתי אותה ושיבחת מאוד את הילדה. השינוי המיוחל הגיע ב"ה מהר מאוד. למדתי מכל זה שגם כשלומדים 'אבות ובנים', במקום לבחון את הילד, הרבה יותר כדאי לומר לו כמה הוא לומד טוב, ולנסות להראות לו רק כמה הוא כן יודע!

קו 'עמודיה שבעה'
0733-587-587

שיעורים ע"פ דרכו של הרה"ג ר' אברהם גניחובסקי זצ"ל
בהנהגת הבית, בספר 'עמודיה שבעה', ברוח העלון

שמעו ותחי נפשכם
לשמיעת שיעורי
הרה"צ יהודה מנדל שליט"א
בקו 'השגחה פרטית'
02-3011300
או בקו הישיר: 02-3011906

להארות והערות:
050-4154557
לקבלת הגליון במייל
X7100100@
GMAIL.COM

נהנית מהגליון?

לתרומות:

בירושים: 0504199693.

בית שמש: (הר"ר יצחק לב ארי הי"ו) 0504121613

בני ברק וקרי"ס: 0504154557

לאמריקה: +13478604298